

Briselē, 2015. gada 1. jūnijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2015/0114 (NLE)

9485/15
ADD 1

COASI 67	ENER 230
ASIE 23	TRANS 188
CFSP/PESC 207	TELECOM 139
COHOM 48	ENV 377
CONOP 42	EDUC 197
COTER 71	RECH 185
JAI 409	EMPL 251
WTO 123	SAN 166
AGRI 298	

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2015. gada 29. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Uwe CORSEPIUS</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2015) 226 final - ANNEX
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Pamat nolīgumu par partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Mongoliju, no otras puses

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2015) 226 *final* - ANNEX.

Pielikumā: COM(2015) 226 *final* - ANNEX

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 29.5.2015.
COM(2015) 226 final

ANNEX 1

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums Padomes lēmumam

par to, lai noslēgtu Pamat nolīgumu par partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Mongoliju, no otras puses

PIELIKUMS

Pamatnolīgums par partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Mongoliju, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk "Savienība",

un

BEĻĢIJAS KARALISTE,

BULGĀRIJAS REPUBLIKA,

ČEHIJAS REPUBLIKA,

DĀNIJAS KARALISTE,

VĀCIJAS FEDERATĪVĀ REPUBLIKA,

IGAUNIJAS REPUBLIKA,

ĪRIJA,

GRIEĶIJAS REPUBLIKA,

SPĀNIJAS KARALISTE,

FRANCIJAS REPUBLIKA,

ITĀLIJAS REPUBLIKA,

KIPRAS REPUBLIKA,

LATVIJAS REPUBLIKA,

LIETUVAS REPUBLIKA,

LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTE,

UNGĀRIJAS REPUBLIKA,

MALTA,

NĪDERLANDES KARALISTE,

AUSTRIJAS REPUBLIKA,

POLIJAS REPUBLIKA,

PORTUGĀLES REPUBLIKA,

RUMĀNIJA,

SLOVĒNIJAS REPUBLIKA,

SLOVĀKIJAS REPUBLIKA,

SOMIJAS REPUBLIKA,

ZVIEDRIJAS KARALISTE,

LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀ KARALISTE,

Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību Līgumslēdzējas puses, turpmāk tekstā – „dalībvalstis”,

no vienas puses, un

MONGOLIJAS VALDĪBA, turpmāk "Mongolija",

no otras puses,

turpmāk kopā “Puses”,

ŅEMOT VĒRĀ tradicionālās draudzības saiknes starp Pusēm un ciešās vēsturiskās, politiskās un ekonomiskās saites, kas tās vieno,

TĀ KĀ Puses piešķir īpašu nozīmi visaptverošām savstarpējām attiecībām,

TĀ KĀ Puses uzskata, kas šis nolīgums ir daļa no to plašākām un saskanīgākām attiecībām, un ņemot vērā nolīgumus, kurus abas Puses ir noslēgušas,

VĒLREIZ APLIECINOT Pušu apņemšanos ievērot un vēlmi stiprināt demokrātijas principu, tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošanu, kā *inter alia* noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas statūtos un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, kā arī citos attiecīgos starptautiskos cilvēktiesību instrumentos,

VĒLREIZ APLIECINOT savu apņemšanos īstenot tiesiskuma principu, ievērot starptautiskās tiesības, labas pārvaldības principu un apkarot korupciju, kā arī apliecinot vēlmi veicināt savas tautas ekonomisko un sociālo progresu, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principu un vides aizsardzības prasības,

VĒLREIZ APLIECINOT savu vēlmi uzlabot sadarbību Pušu starpā, pamatojoties uz šīm kopīgajām vērtībām,

VĒLREIZ APLIECINOT savu vēlmi sekmēt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību, ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības principu visos tā aspektos,

VĒLREIZ APLIECINOT savu apņemšanos sekmēt starptautisko mieru un drošību un iesaistīties efektīvās daudzpusējās attiecībās un strīdu miermīlīgā risināšanā, jo īpaši, šajā nolūkā sadarbojoties Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas ietvaros,

VĒLREIZ APLIECINOT savu vēlmi uzlabot sadarbību politiskos un ekonomikas jautājumos, kā arī starptautiskās stabilitātes, tiesiskuma un drošības jomā kā pamata priekšnoteikumu ilgtspējīgas sociālās un ekonomiskās attīstības veicināšanai, nabadzības izskaušanai un Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanai,

TĀ KĀ Puses uzskata terorismu par draudu pasaules drošībai un vēlas pastiprināt dialogu un sadarbību cīņā pret terorismu saskaņā ar attiecīgajiem ANO Drošības padomes dokumentiem, jo īpaši ANO Drošības padomes 1373. rezolūciju. Eiropas drošības stratēģijā, ko Eiropadome pieņēma 2003. gada decembrī, terorisms identificēts kā galvenais drauds drošībai. Šajā saistībā Eiropas Savienība ir īstenojusi galvenos pasākumus, tostarp 2001. gadā pieņemto un 2004. gadā atjaunināto rīcības plānu terorisma apkarošanai, un pēc uzbrukumiem Madridei pieņēmusi nozīmīgu 2004. gada 25. marta Deklarāciju par terorisma apkarošanu. Eiropas Savienība 2005. gada decembrī pieņēma arī ES Pretterorisma stratēģiju,

PAUŽOT pilnīgu apņemšanos novērst un apkarot visu veidu terorismu un palielināt sadarbību cīņā pret terorismu, kā arī apkarot organizēto noziedzību,

TĀ KĀ Puses atkārtoti apstiprina, ka efektīvi pretterorisma pasākumi un pasākumi cilvēktiesību aizsardzībai ir savstarpēji papildinoši un pastiprinoši,

VĒLREIZ APLIECINOT, ka vissmagākie noziegumi, par ko norūpējusies starptautiskā sabiedrība, nedrīkst palikt nesodīti un ka pret tiem efektīvi jāvēršas, veicot pasākumus valsts līmenī un sekmējot globālu sadarbību,

ŅEMOT VĒRĀ to, ka Starptautiskās Krimināltiesas izveide un efektīva darbība ir būtisks notikums miera un starptautiskā tiesiskuma jomā un ka Eiropas Savienības Padome 2003. gada 16. jūnijā pieņēma Kopīgo nostāju par SKT, kura tika papildināta ar 2004. gada 4. februārī pieņemto rīcības plānu,

TĀ KĀ Pusēm ir kopīgs viedoklis, ka masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana un ieroču nogādes līdzekļi izraisa nopietnus draudus starptautiskajai drošībai, un tās vēlas stiprināt dialogu un sadarbību šajā jomā. Vienprātīgi pieņemtā ANO Drošības padomes 1540. rezolūcija apstiprina visas starptautiskās sabiedrības apņemšanos cīnīties pret masu iznīcināšanas ieroču izplatību. Eiropas Savienības Padome 2003. gada 17. novembrī pieņēma ES politiku par ieroču neizplatīšanas politikas iekļaušanu ES attiecībās ar trešām valstīm. Eiropadome 2003. gada 12. decembrī arī pieņēma stratēģiju ieroču izplatīšanas apkarošanai,

TĀ KĀ Eiropadome puda viedokli, ka kājnieku un vieglie ieroči rada arvien lielākus draudus mieram, drošībai un attīstībai, un 2006. gada 13. janvārī pieņēma stratēģiju kājnieku un vieglo ieroču un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas apkarošanai. Šajā stratēģijā Eiropadome uzsvēra vajadzību nodrošināt visaptverošu un konsekventu pieeju drošības un attīstības politikai,

PAUŽOT pilnīgu apņemšanos veicināt visus ilgtspējīgas attīstības aspektus, tostarp vides aizsardzību un efektīvu sadarbību klimata pārmaiņu apkarošanā, nodrošinātību ar pārtiku, kā arī starptautiski atzītu darba un sociālo standartu efektīvu veicināšanu un īstenošanu,

UZSVEROT attiecību un sadarbības padziļināšanas nozīmību tādās jomās kā atpakaļuzņemšana, patvērums un vīzu politika, kā arī migrācijas un cilvēku tirdzniecības jautājumu kopīgas risināšanas nozīmību,

ATKĀRTOTI UZSVEROT tirdzniecības nozīmību to divpusējās attiecībās un jo īpaši izejvielu tirdzniecības nozīmību, kā arī uzsverot savas saistības Tirdzniecības un ieguldījumu apakškomitejā vienoties par konkrētiem noteikumiem attiecībā uz izejvielām,

NORĀDOT, ka šā nolīguma noteikumi, kas ietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību Trešās daļas V sadaļas darbības jomā, ir saistoši Apvienotajai Karalistei un Īrijai kā atsevišķām Līgumslēdzējām pusēm, nevis kā Eiropas Savienības daļām, ja vien Eiropas Savienība kopā ar Apvienoto Karalisti un/vai Īriju nav kopīgi paziņojušas Mongolijai, ka Apvienotajai Karalistei vai Īrijai noteikumi ir saistoši kā Eiropas Savienības daļai saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienoto 21. Protokolu par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Ja Apvienotajai Karalistei un/vai Īrijai noteikumi vairs nav saistoši kā Eiropas Savienības daļām saskaņā ar 21. Protokola 4.a pantu, Eiropas Savienība kopā ar Apvienoto Karalisti un/vai Īriju nekavējoties informē Mongoliju par jebkādam izmaiņām to nostājā, un šādā gadījumā tām nolīguma noteikumi joprojām ir saistoši katrai atsevišķi. Tas pats attiecas uz Dāniju saskaņā ar protokolu par Dānijas nostāju, kas pievienots minētajiem līgumiem,

APLIECINOT savu apņemšanos stiprināt pašreizējās Pušu attiecības ar nolūku uzlabot to savstarpējo sadarbību un kopējo vēlmi nostiprināt, padziļināt un dažādot Pušu attiecības abas Puses interesējošās jomās, pamatojoties uz vienlīdzību, nediskrimināciju un abpusēju izdevīgumu,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

I SADAĻA

BŪTĪBA UN DARBĪBAS JOMA

1. PANTS

Vispārīgie principi

1. Abu Pušu iekšpolitikas un starptautiskās politikas pamatā ir Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos atbilstošos starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos noteikto demokrātijas principu un cilvēktiesību, kā arī tiesiskuma principa ievērošana, un tas ir nolīguma būtisks elements.
2. Puses apstiprina tām kopīgās vērtības, kas izklāstītas Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartā.

3. Puses apstiprina apņemšanos sekmēt visus ilgtspējīgas attīstības aspektus, sadarboties, lai risinātu ar klimata pārmaiņām un globalizāciju saistītos jautājumus, un dot savu ieguldījumu starptautiski atzītu mērķu sasniegšanai attīstības jomā, tostarp Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanai. Puses vēlreiz apstiprina savu apņemšanos īstenot augsta līmeņa vides aizsardzību un integrējošas sociālās struktūras.
4. Puses vēlreiz apstiprina savu apņemšanos ievērot 2005. gada Parīzes Deklarāciju par palīdzības efektivitāti un vienojas nostiprināt sadarbību ar mērķi vēl vairāk uzlabot veikumu attīstības jomā.
5. Puses vēlreiz apstiprina savu apņemšanos īstenot labas pārvaldības principus, tostarp tiesu varas neatkarību, un apkarot korupciju.

2. PANTS

Sadarbības mērķi

Lai stiprinātu savas divpusējās attiecības, Puses apņemas uzturēt visaptverošu dialogu un veicināt turpmāku savstarpējo sadarbību visās nozarēs, kurās Pusēm ir abpusējas intereses. Puses jo īpaši centīsies:

- a) izveidot sadarbību politiskos un ekonomikas jautājumos visos attiecīgajos reģionālajos un starptautiskajos forumos un organizācijās;
- b) izveidot sadarbību starptautiskas nozīmes smagu noziegumu apkarošanā;
- c) izveidot sadarbību masu iznīcināšanas ieroču un kājnieku un vieglo ieroču izplatīšanas apkarošanai;
- d) attīstīt tirdzniecību un ieguldījumus Pušu starpā un abām pusēm izdevīgā veidā; izveidot sadarbību visās ar tirdzniecību un ieguldījumiem saistītās jomās, kurās abas Puses ir ieinteresētas, lai veicinātu tirdzniecības un ieguldījumu plūsmas un novērstu šķēršļus tirdzniecībai un ieguldījumiem;
- e) izveidot sadarbību tiesiskuma, brīvības un drošības jomā, tostarp tiesiskuma un tiesiskās sadarbības, datu aizsardzības, migrācijas jomā, cilvēku kontrabandas un tirdzniecības, organizētās noziedzības, terorisma, starptautisku noziegumu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un nelegālo narkotiku apkarošanā;
- f) izveidot sadarbību visās pārējās abpusēji interesējošās nozarēs, sevišķi makroekonomikas politikas un finanšu pakalpojumu jomā, nodokļu piemērošanas un muitas jomā, tostarp nodokļu jomas labā pārvaldībā, rūpniecības politikas un mazo un vidējo uzņēmumu jomā, informācijas sabiedrības, audiovizuālajā un plašsaziņas līdzekļu jomā, zinātnē un tehnoloģijās, enerģētikas, transporta, izglītības un kultūras jomā, vides aizsardzības un dabas resursu jomā, lauksaimniecības un lauku attīstības jomā, veselības, nodarbinātības un sociālo lietu, kā arī statistikas jomā;
- g) sekmēt Pušu dalību apakšreģionālās un reģionālās sadarbības programmās, kurās var piedalīties otra Puse;

- h) palielināt Pušu nozīmību un atpazīstamību vienai otras reģionā;
- i) veicināt cilvēku savstarpējo saprašanos, izmantojot dažādu nevalstisku struktūru, piemēram, ideju laboratoriju, akadēmisko aprindu, pilsoniskās sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu savstarpēju sadarbību semināru, konferenču, jauniešu apmaiņas programmu un citu pasākumu veidā;
- j) veicināt nabadzības izskaušanu saistībā ar ilgtspējīgu attīstību un Mongolijas progresējošo integrāciju pasaules ekonomikā.

3. PANTS

Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas

un piegādes apkarošana

1. Puses uzskata, ka masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšana gan valstīm, gan nevalstiskiem dalībniekiem ir vieni no nopietnākajiem draudiem starptautiskajai stabilitātei un drošībai.
2. Tādēļ Puses vienojas sadarboties un dot savu ieguldījumu cīņā pret masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu, pilnībā ievērojot un valstī īstenojot to pastāvošās saistības, kas izriet no starptautiskajiem atbrūošanās un neizplatīšanas līgumiem, kā arī citām starptautiskām saistībām, piemēram, ANO Drošības padomes 1540. rezolūcijas. Puses vienojas, ka šis noteikums ir būtiska nolīguma sastāvdaļa.
3. Puses arī vienojas sadarboties cīņā pret masu iznīcināšanas ieroču un to nogādes līdzekļu izplatīšanu un sniegt savu ieguldījumu šādā veidā:
 - veicot pasākumus, lai parakstītu vai lai ratificētu visus pārējos starptautiskos instrumentus šajā sakarā vai lai tiem atbilstošā gadījumā pievienotos, kā arī lai tos pilnībā īstenotu;
 - izveidojot efektīvu valsts eksporta kontroles sistēmu, ar kuras palīdzību pārraudzīt ar masu iznīcināšanas ieročiem saistītu eksportu un tranzītu, tostarp veiktu masu iznīcināšanas līdzekļu galapatēriņa kontroli divējāda lietojuma tehnoloģijām un nodrošinātu efektīvas sankcijas par eksporta kontroles pārkāpumiem.
4. Puses vienojas izveidot regulāru politisku dialogu, kas papildinās un konsolidēs šos elementus. Šis dialogs var notikt reģionālā līmenī.

4. PANTS

Kājnieku un viegie ieroči

1. Puses atzīst, ka kājnieku ieroču un vieglo ieroču, kā arī to munīcijas, nelikumīga ražošana, pārvadāšana un aprite, kā arī šo ieroču pārmērīga uzkrāšana, slikta pārvalde, neatbilstīgi nodrošinātas noliktavas un nekontrolēta izplatīšana joprojām nopietni apdraud mieru un starptautisko drošību.
2. Puses vienojas ievērot un pilnā apjomā pildīt savas saistības attiecībā uz pienākumu apkarot kājnieku un vieglo ieroču, tostarp to munīcijas, nelegālu tirdzniecību atbilstoši spēkā esošajiem starptautiskajiem nolīgumiem un ANO Drošības padomes rezolūcijām, kā arī to saistības saskaņā ar citiem starptautiskiem dokumentiem, kas piemērojami šajā jomā, piemēram, ANO Rīcības programmu lai novērstu, apkarotu un izskaustu kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību visās tās izpausmēs.
3. Puses apņemas sadarboties un nodrošināt savu centienu koordināciju, papildināmību un sinerģiju, lai apkarotu kājnieku un vieglo ieroču, tostarp to munīcijas, nelegālu tirdzniecību starptautiskā, reģionālā, apakšreģionālā un valstu līmenī, un vienojas izveidot regulāru politisku dialogu, kas papildinās un konsolidēs šo apņemšanos.

5. PANTS

Starptautiskas nozīmes smagi noziegumi

(Starptautiskā krimināltiesa)

1. Puses vēlreiz apstiprina, ka vissmagākie noziegumi, kas skar starptautisko sabiedrību kopumā, nedrīkst palikt nesodīti un ka ir jānodrošina efektīva kriminālvajāšana, veicot pasākumus valstu un starptautiskā līmenī, attiecīgos gadījumos iesaistot Starptautisko Krimināltiesu. Puses uzskata, ka efektīvi funkcionējošas Starptautiskās Krimināltiesas izveidošana ir būtisks notikums miera un starptautiskā tiesiskuma jomā.
2. Puses vienojas sadarboties un vajadzības gadījumā veikt nepieciešamos pasākumus, lai pilnībā atbalstītu Romas statūtu un saistīto dokumentu vispārīgumu un integritāti, un vienojas stiprināt savu sadarbību ar SKT. Puses apņemas īstenot Romas statūtus un veikt vajadzīgos pasākumus, lai ratificētu saistītos dokumentus (piemēram, Nolīgumu par SKT privilēģijām un neaizskaramību).
3. Puses vienojas, ka būtu lietderīgs savstarpējs dialogs par šiem jautājumiem.

6. PANTS

Sadarbība terorisma apkarošanā

1. Vēlreiz apstiprinot terorisma apkarošanas nozīmi un saskaņā ar piemērojamām starptautiskām konvencijām, tostarp starptautiskiem tiesību aktiem humanitāro tiesību un cilvēktiesību jomā, kā arī Pušu attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, un ņemot vērā ANO visaptverošo pretterorisma stratēģiju, kas iekļauta ANO Ģenerālās asamblejas 2006. gada 8. septembra Rezolūcijā Nr. 60/288, Puses vienojas sadarboties, lai novērstu un apturētu terora aktus.
2. Puses to nodrošina, jo īpaši:
 - a) pilnībā ievērojot ANO Drošības padomes 1373. un 1267. rezolūciju un tām sekojošās rezolūcijas, tostarp 1822. rezolūciju, kā arī citas atbilstīgās ANO rezolūcijas, un Pušu attiecīgās saistības saskaņā ar atbilstīgajām starptautiskajām konvencijām un dokumentiem;
 - b) saskaņā ar starptautiskajiem un valstu tiesību aktiem apmainoties ar informāciju par teroristiem, teroristu grupām un to atbalsta tīkliem;
 - c) apmainoties ar viedokļiem par līdzekļiem un metodēm, ko izmanto terorisma apkarošanai, tostarp tehniskās jomās un mācībās, un apmainoties ar pieredzi terorisma novēršanā.
 - d) sadarbojoties starptautiskās vienprātības padziļināšanā par cīņu pret terorismu, tostarp sniedzot terora aktu juridisku definīciju, un jo īpaši darbojoties, lai panāktu vienošanos par visaptverošu konvenciju par starptautisko terorismu;
 - e) apmainoties ar atbilstošu labāko praksi cilvēktiesību aizsardzībā cīņā pret terorismu.
 - f) efektīvi īstenojot un uzlabojot Pušu sadarbību terorisma apkarošanā *ASEM* ietvaros.

II SADAĻA

DIVPUSĒJĀ, REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

7. PANTS

Sadarbība starp Mongoliju un ES attiecībā uz principiem, normām un standartiem

1. Puses vienojas panākt Eiropas kopējo principu, normu un standartu ievērošanu Mongolijā un sadarboties, lai sekmētu informācijas apmaiņu un dalīšanos pieredzē nolūkā ieviest un īstenot tos.
2. Puses cenšas stiprināt dialogu un sadarbību savu iestāžu starpā standartizācijas jautājumos, kas pēc Pušu vienošanās var ietvert sadarbības struktūras izveidi, kas atvieglos apmaiņu ar ekspertiem, informāciju un pieredzi.

8. PANTS

Sadarbība reģionālajās un starptautiskajās organizācijās

1. Puses apņemas apmainīties ar viedokli un sadarboties reģionālos un starptautiskos forumos un organizācijās, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijā un attiecīgajās ANO aģentūrās, programmās un struktūrās, Pasaules Tirdzniecības Organizācijā (PTO), Draudzības un sadarbības līguma (TAC) ietvaros, kā arī Āzijas un Eiropas sanāksmē (ASEM).
2. Puses arī vienojas veicināt sadarbību starp ideju laboratorijām, akadēmiskajām aprindām, nevalstiskajām organizācijām un plašsaziņas līdzekļiem jomās, uz kurām attiecas šis nolīgums. Šāda sadarbība var jo īpaši ietvert mācību programmu organizāciju, seminārus, ekspertu apmaiņu, pētījumus un citus pasākumus, par kuriem Puses ir vienojušās.

9. PANTS

Reģionālā un divpusējā sadarbība

1. Attiecībā uz katru dialoga un sadarbības nozari saskaņā ar šo nolīgumu, vienlaicīgi piešķirot atbilstošu nozīmi jautājumiem divpusējas sadarbības ietvaros, abas Puses vienosies veikt attiecīgos pasākumus divpusējā vai reģionālā līmenī, vai abos līmeņos vienlaicīgi. Izvēloties atbilstošo sadarbības līmeni, Puses centīsies palielināt ietekmi un pastiprināt visu ieinteresēto personu iesaisti, vienlaikus pēc iespējas labāk izmantojot pieejamos resursus, ņemot vērā politiskās un institucionālās iespējas un nodrošinot saskanību ar citiem pasākumiem, kuros iesaistīta Eiropas Savienība un citi ASEM partneri.

2. Puses var attiecīgā gadījumā izlemt piešķirt finansiālu atbalstu sadarbības pasākumiem jomās, uz kurām attiecas nolīgums vai kas ir saistītas ar to, atbilstoši Pušu attiecīgajām finanšu procedūrām un resursiem.

III SADAĻA

SADARBĪBA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS JOMĀ

10. PANTS

Vispārīgi principi

1. Attīstības sadarbības galvenais mērķis ir samazināt nabadzību, īstenojot Tūkstošgades attīstības mērķus ilgtspējīgas attīstības un integrācijas pasaules ekonomikā kontekstā. Puses vienojas uzturēt regulāru dialogu par attīstības sadarbību, ievērojot savas attiecīgās prioritātes un savstarpēji interesējošās jomas.
2. Pušu attīstības sadarbības stratēģijas mērķi *inter alia* ir šādi:
 - a) veicināt cilvēkresursu un sociālo attīstību,
 - b) panākt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi,
 - c) veicināt vides ilgtspējību, reģenerāciju un labāko praksi, kā arī dabas resursu saglabāšanu,
 - d) novērst un risināt klimata pārmaiņu sekas,
 - e) atbalstīt politiku un instrumentus, kuru mērķis ir dziļāka integrācija pasaules ekonomikā un starptautiskās tirdzniecības sistēmā,
 - f) īstenot procedūras, lai nodrošinātu atbilstību Parīzes Deklarācijai par palīdzības efektivitāti, Akras rīcības plānam un citiem starptautiskiem dokumentiem, kuru mērķis ir uzlabot palīdzības sniegšanu un tās efektivitāti.

11. PANTS

Ekonomiskā attīstība

1. Pušu mērķis ir sekmēt līdzsvarotu ekonomikas izaugsmi, nabadzības samazināšanu un sociālekonomisko atšķirību samazināšanu.
2. Puses apliecina savu apņemšanos sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus un tām vēlreiz jāapstiprina sava apņemšanās ievērot 2005. gada Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti.
3. Nolīgumā jātiecas arī ietvert saistības attiecībā uz tirdzniecības sociālajiem un vides aspektiem, vēlreiz apliecinot, ka tirdzniecībai jāveicina ilgtspējīga attīstība visās tās dimensijās un tai ir jāveicina tirdzniecības ekonomiskās, sociālās un vides ietekmes izvērtējums.

12. PANTS

Sociālā attīstība

1. Pušu mērķis ir uzsvērt vajadzību pēc savstarpēji pastiprinošas ekonomikas un sociālās politikas, akcentēt pienācīga darba būtisko lomu un uzlikt Pusēm saistības atbalstīt sociālo dialogu.
2. Pušu mērķis ir veicināt Starptautiskās Darba organizācijas (ILO) darba pamatstandartu efektīvu īstenošanu un pastiprināt sadarbību nodarbinātības un sociālajos jautājumos.
3. Turklāt Pušu mērķis ir sekmēt politiku, kura ir paredzēta, lai garantētu pārtikas pieejamību un piegādes iedzīvotājiem un barības pieejamību un piegādes mājlopiem videi nekaitīgā un ilgtspējīgā veidā.

13. PANTS

Vide

1. Puses vēlreiz apstiprina vajadzību pēc vides augsta līmeņa aizsardzības un dabas resursu un bioloģiskās daudzveidības, tostarp mežu, saglabāšanas un apsaimniekošanas, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību.
2. Pušu mērķis ir sekmēt daudzpusēju vides nolīgumu ratificēšanu, īstenošanu un ievērošanu vides jomā.
3. Pušu mērķis ir pastiprināt sadarbību attiecībā uz pasaules vides jautājumiem, jo īpaši klimata pārmaiņām.

IV SADAĻA

SADARBĪBA TIRDZniecības UN IEGULDĪJUMU JAUTĀJUMOS

14. PANTS

Vispārīgie principi

1. Puses uzsāk dialogu par divpusēju un daudzpusēju tirdzniecību un ar to saistītiem jautājumiem, lai stiprinātu divpusējās tirdzniecības attiecības un attīstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu.
2. Puses apņemas veicināt savstarpējās tirdzniecības attīstību un dažādošanu visaugstākajā līmenī un abpusēji izdevīgā veidā. Puses apņemas panākt uzlabotus piekļuves nosacījumus tirgum, strādājot pie tā, lai novērstu tirdzniecības šķēršļus, jo īpaši, savlaicīgi atceļot ar tarifiem nesaistītus šķēršļus un veicot pasākumus caurskatāmības uzlabošanai, ņemot vērā starptautisko organizāciju darbu šajā jomā.
3. Atzīstot, ka tirdzniecībai būtiska nozīme attīstībā un ka palīdzība tirdzniecības atvieglojumu shēmu veidā ir izrādījusies izdevīga jaunattīstības valstīm, Puses cenšas palielināt apspriedes par šādu palīdzību pilnīgā saskaņā ar PTO.
4. Puses viena otrai sniedz informāciju par politikas izmaiņām attiecībā uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītām jomām, piemēram, lauksaimniecības politiku, pārtikas nekaitīguma politiku, patērētāju aizsardzības politiku un vides politiku.
5. Puses veicina dialogu un sadarbību, lai attīstītu attiecības tirdzniecības un ieguldījumu jomā, tostarp, lai risinātu komerciālās problēmas un citus jautājumus jomās, kas minētas 10. līdz 27. pantā.

15. PANTS

Sanitārie un fitosanitārie (SFS) jautājumi

1. Puses sadarbojas pārtikas nekaitīguma un sanitāro un fitosanitāro jautājumu (SFS) jomā, lai aizsargātu cilvēku, dzīvnieku vai floras dzīvību vai veselību Pušu teritorijā.
2. Puses apspriež un apmainās ar informāciju par to attiecīgajiem pasākumiem, kā definēts Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Līgumā par sanitārajiem un fitosanitārajiem pasākumiem (SFS), Starptautiskajā augu aizsardzības konvencijā (SAAK), Pasaules dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) un *CODEX Alimentarius* komisijas (*Codex*) ietvaros.
3. Puses vienojas uzlabot savstarpējo izpratni un sadarbību SFS jautājumos un dzīvnieku labklājības jomā. Šāda spēju veidošana ir piemērota katras Puses

vajadzībām un tā jāveic ar mērķi palīdzēt Pusei ievērot otras Puses tiesisko regulējumu.

4. Puses pēc jebkuras Puses pieprasījuma savlaicīgi izveido dialogu par SFS jautājumiem, lai izskatītu ar SFS saistītos jautājumus un citus steidzamus saistītus jautājumus, uz kuriem attiecas šis pants.

16. PANTS

Tirdzniecības tehniskie šķēršļi (*TBT*)

Puses sekmē starptautisko standartu izmantošanu un sadarbības, un apmainās ar informāciju par standartiem, atbilstības novērtējuma procedūrām un tehniskajiem noteikumiem, jo īpaši atbilstīgi PTO Nolīgumam par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā (*TBT*).

17. PANTS

Muitas sadarbība

1. Puses pievēršīs īpašu uzmanību drošības un drošuma jautājumu aktualizēšanai starptautiskajā tirdzniecībā, tostarp transporta pakalpojumiem, efektīvai intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai muitā un līdzsvara nodrošināšanai starp tirdzniecības veicināšanas pasākumiem un krāpšanas un nelikumību apkarošanu.
2. Neierobežojot citas sadarbības formas, kas paredzētas šajā nolīgumā, Puses apstiprina ieinteresētību nākotnē noslēgt protokolus par sadarbību un savstarpēju palīdzību muitas jomā, izmantojot šajā nolīgumā paredzēto institucionālo satvaru.

18. PANTS

Tirdzniecības veicināšana.

Puses dalās pieredzē un izskata iespējas saistībā ar importa, eksporta, tranzīta un citu muitas procedūru vienkāršošanu, palielina muitas un tirdzniecības noteikumu pārredzamību, veido mehānismus sadarbībai muitas jomā un savstarpējai administratīvai palīdzībai, kā arī meklē iespējas viedokļu saskaņošanai un kopīgai rīcībai attiecīgo starptautisko iniciatīvu kontekstā, tostarp saistībā ar tirdzniecības veicināšanu.

19. PANTS

Ieguldījumi

Puses sekmē ieguldījumu lielāku plūsmu, attīstot pievilcīgu un stabilu vidi savstarpējiem ieguldījumiem ar konsekventa dialoga palīdzību, kura mērķis ir uzlabot izpratni un sadarbību ieguldījumu jautājumos, izpētīt administratīvos mehānismus, lai veicinātu ieguldījumu plūsmu, un veicināt stabilus, pārredzamus, atklātus un nediskriminējošus noteikumus ieguldītājiem.

20. PANTS

Konkurences politika

Puses sekmē konkurences noteikumu efektīvu izveidi un piemērošanu un informācijas izplatīšanu, lai veicinātu caurskatāmību un juridisko noteiktību uzņēmumiem, kas darbojas otras Puses tirgū. Pusēm jāapmainās ar viedokļiem par jautājumiem saistībā ar darbībām, kas vērstas pret konkurenci un kuras var negatīvi ietekmēt divpusējo tirdzniecību un ieguldījumu plūsmas.

21. PANTS

Pakalpojumi

Puses izveido konsekventu dialogu, kas īpaši vērsts uz informācijas apmaiņu par Pušu attiecīgajām normatīvajām vidēm, veicinot pieeju abu Pušu tirgiem, sekmējot piekļuvi kapitāla un tehnoloģijas avotiem, kā arī veicinot pakalpojumu tirdzniecību starp abiem reģioniem un trešo valstu tirgos.

22. PANTS

Kapitāla aprite

Puses cenšas atvieglot kapitāla apriti, lai sekmētu nolīguma mērķus.

23. PANTS

Valsts iepirkums

Pušu mērķis ir noteikt procesuālos noteikumus, tostarp pienācīgus pārredzamības un apstrīdēšanas noteikumus, kas atbalsta efektīvas iepirkumu sistēmas izveidi, kas veicina optimālu lietderību publiskajos iepirkumos un atvieglo starptautisko tirdzniecību.

Puses strādā, lai panāktu valsts iepirkuma tirgus savstarpēju atvēršanu nolūkā gūt savstarpēju labumu.

24. PANTS

Pārskatāmība

Puses atzīst pārredzamības un atbilstīgu procedūru nozīmi Pušu ar tirdzniecību saistīto normu pārvaldībā un šajā saistībā vēlreiz apstiprina savas saistības, kā izklāstīts 1994. gada VVTT X pantā un VVPT III pantā.

25. PANTS

Izejvielas

1. Puses vienojas pastiprināt sadarbību un savstarpējas izpratnes veicināšanu starp abām Pusēm izejvielu jomā.
2. Šīs sadarbības un savstarpējās izpratnes veicināšanas ietvaros jāskar tādas tēmas kā izejvielu nozares normatīvais regulējums (tostarp ieguves rūpniecības ienākumu pārvaldīšana sociālekonomiskajai attīstībai, kā arī vides aizsardzība un drošības noteikumi saistībā ar ieguves rūpniecības un izejvielu nozarēm) un izejvielu tirdzniecība. Nolūkā sekmēt lielāku sadarbību un savstarpēju izpratni jebkura no Pusēm var pieprasīt ad hoc sanāksmes attiecībā uz izejvielu jautājumiem.
3. Puses atzīst, ka pārredzama, nediskriminējoša, nekropļojoša un uz noteikumiem balstīta vide ir vislabākais veids, lai radītu vidi, kas ir labvēlīga ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem izejvielu ražošanā un tirdzniecībā.
4. Ņemot vērā attiecīgo Pušu ekonomikas politiku un mērķus, nolūkā sekmēt tirdzniecību Puses vienojas veicināt sadarbību attiecībā uz šķēršļu novēršanu izejvielu tirdzniecībā.
5. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma jebkuru jautājumu par izejvielu tirdzniecību var izvirzīt un apspriest Apvienotās komitejas un apakškomitejas sanāksmēs, kuras ir pilnvarotas pieņemt lēmumus par šādiem jautājumiem saskaņā ar 56. pantu, ievērojot iepriekšējos punktus izklāstītos principus.

26. PANTS

Reģionālā politika

Puses veicina reģionālo attīstības politiku.

27. PANTS

Intelektuālā īpašuma aizsardzība

1. Puses vēlreiz apstiprina lielo nozīmi, ko tās piešķir intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai, un apņemas izveidot atbilstīgus pasākumus ar mērķi nodrošināt šādu tiesību adekvātu un efektīvu aizsardzību un izpildi, jo īpaši attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem.

Turklāt Puses vienojas pēc iespējas ātrāk noslēgt divpusēju nolīgumu par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

2. Puses apmainās ar informāciju un pieredzi par tādiem jautājumiem kā intelektuālā īpašuma tiesību prakse, veicināšana, izplatīšana, pilnveidošana, pārvalde, saskaņošana, aizsardzība un efektīva piemērošana, šo tiesību pārkāpšanas novēršana, cīņa pret viltošanu un pirātismu, īpaši, ar muitas sadarbības un citu atbilstīgu sadarbības veidu palīdzību, kā arī šo tiesību kontroles un aizsardzības organizāciju dibināšana un stiprināšana. Puses palīdz viena otrai uzlabot intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, izmantošanu un tirdzniecību, balstoties uz Eiropas pieredzi, un uzlabot zināšanu izplatīšanu šajā jomā.

28. PANTS

Tirdzniecības un ieguldījumu apakškomiteja

1. Ar šo tiek izveidota Tirdzniecības un ieguldījumu apakškomiteja.
2. Apakškomiteja palīdz Apvienotajai komitejai tās uzdevumu veikšanā, nodarbojoties ar visām tām jomām, kuras aptvertas šajā nodaļā.
3. Apakškomiteja pieņem savu reglamentu.

V SADAĻA

SADARBĪBA TIESISKUMA, BRĪVĪBAS UN DROŠĪBAS JOMĀ

29. PANTS

Tiesiskums un tiesiskā sadarbība

1. Sadarbojoties tieslietu, brīvības un drošības jomā, Puses īpašu uzmanību pievērš tiesiskuma nostiprināšanai, iestāžu nostiprināšanai visos tiesībaizsardzības līmeņos kopumā un jo īpaši tiesvedības jomā.
2. Pušu sadarbība ietvers arī savstarpēju informācijas apmaiņu par tiesību sistēmām un tiesību aktiem. Puses cenšas attīstīt savstarpēju juridisko palīdzību pastāvošā tiesiskā regulējuma ietvaros.

30. PANTS

Personas datu aizsardzība

1. Puses vienojas sadarboties, lai paaugstinātu personas datu aizsardzības pakāpi un panāktu atbilstību augstākajiem starptautiskajiem standartiem, piemēram, tiem, kas *inter alia* ir aprakstīti ANO Pamatnostādnēs par elektronisko personas datu datņu noteikumiem (ANO Ģenerālās asamblejas 1990. gada 14. decembra Rezolūcija 45/95).
2. Sadarbība personas datu aizsardzības jomā var ietvert, *inter alia*, tehnisko palīdzību informācijas un speciālo zināšanu apmaiņas veidā.

31. PANTS

Sadarbība migrācijas jomā

1. Puses izveido sadarbību, kuras mērķis ir novērst nelegālo imigrāciju un fizisko personu ar Puses pilsonību nelegālu klātbūtni otras Puses teritorijā.
2. Sadarbības ietvaros, lai novērstu nelegālo imigrāciju, Puses vienojas bez nepamatotas kavēšanās uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos, kas neatbilst vai vairs neatbilst spēkā esošajiem ieceļošanas, uzturēšanās vai dzīvošanas nosacījumiem otras Puses teritorijā. Tālab Puses nodrošinās saviem valstspiederīgajiem atbilstošus personas dokumentus, kas paredzēti šādiem mērķiem. Ja personai, kura jāuzņem atpakaļ, nav nekādu dokumentu vai citu pierādījumu, kas apliecina tās valstspiederību, attiecīgās dalībvalsts vai Mongolijas kompetentās diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības pēc Mongolijas vai attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma veic pasākumus, lai intervētu šo personu nolūkā noteikt tās valstspiederību.
3. ES finansiāli palīdzēs īstenot šo vienošanos, izmantojot attiecīgos divpusējās sadarbības instrumentus.
4. Puses vienojas pēc jebkuras Puses pieprasījuma apspriest nolīgumu starp ES un Mongoliju, ar kuru reglamentē konkrētās saistības uzņemt atpakaļ to valstspiederīgos, ietverot saistības citu valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem.

32. PANTS

Sadarbība nelegālu narkotiku apkarošanas jomā

1. Puses sadarbojas, lai nodrošinātu līdzsvarotu pieeju, izmantojot efektīvu koordināciju kompetento iestāžu starpā, tostarp veselības, tieslietu, muitas un iekšlietu nozarēs un citās attiecīgās nozarēs, ar mērķi samazināt nelegālo narkotiku piedāvājumu, kontrabandu un pieprasījumu pēc tām, pienācīgi ņemot vērā cilvēktiesības. Šīs sadarbības mērķis ir arī samazināt ar narkotikām saistīto kaitējumu, risināt sintētisko narkotiku ražošanas, kontrabandas un lietošanas problēmas un panākt to, ka efektīvāk tiek novērsta narkotisko un psihotropo vielu nelegālajā ražošanā izmantoto narkotiku prekursoru novirzīšana.
2. Puses vienojas par nepieciešamajiem sadarbības līdzekļiem šo mērķu sasniegšanai. Pasākumi balstās uz vispārīgi atzītiem principiem, kas atbilst attiecīgajām starptautiskajām konvencijām, politisko deklarāciju un Īpašo deklarāciju par vadlīnijām pieprasījuma pēc narkotikām samazināšanai, ko pieņēma 1998. gada jūnijā 20. ANO Ģenerālās asamblejas īpašajā sesijā (UNGASS) par narkotikām, un politisko deklarāciju un Rīcības plānu, ko 2009. gada martā pieņēma ANO Narkotisko vielu komisijas 52. sanāksmē.
3. Pušu sadarbība ietver tehnisko un administratīvo palīdzību, jo īpaši šādās jomās: valsts tiesību aktu un politikas izstrādē, valsts iestāžu un informācijas centru

izveidē, atbalsta sniegšanā pilsoniskās sabiedrības pūlēm narkotiku apkarošanas jomā un centieniem samazināt pieprasījumu pēc narkotikām un to nodarīto kaitējumu, personāla apmācības jomā, izpēti narkotiku jomā; kā arī narkotiku prekursoru, ko izmanto nelegālai narkotiku un psihotropo vielu ražošanai, novirzīšanas novēršanā. Puses var vienoties iekļaut citas jomas.

33. PANTS

Sadarbība organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanā

Puses vienojas sadarboties, lai apkarotu organizēto noziedzību, ekonomikas un finanšu noziegumus, kā arī korupciju. Šādas sadarbības mērķis galvenokārt ir īstenot un sekmēt attiecīgos starptautiskos standartus un dokumentus, piemēram, ANO Konvenciju cīņai pret starptautisko organizēto noziedzību un tai pievienotos protokolus, kā arī ANO Pretkorupcijas konvenciju.

34. PANTS

Sadarbība nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanā

1. Puses vienojas par vajadzību strādāt un sadarboties, lai novērstu, ka to finanšu sistēmas un noteikti ar finansēm nesaistīti uzņēmumi un profesijas tiek izmantotas tādu līdzekļu legalizēšanai, kas iegūti jebkādu kriminālu darbību, piemēram, narkotiku kontrabandas un korupcijas rezultātā.
2. Abas Puses vienojas sekmēt tehnisko un administratīvo palīdzību, lai izstrādātu un īstenotu noteikumus un efektīvi darbojošos mehānismus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanai. Konkrēti, sadarbība paredz attiecīgas informācijas apmaiņu attiecīgo tiesību aktu ietvaros un tādu atbilstošu standartu pieņemšanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanai, kuri ir līdzvērtīgi standartiem, ko pieņēmusi Savienība un šajā jomā aktīvi darbojošās starptautiskās iestādes, piemēram, Finanšu darījumu darba grupa (FATF).

VI SADAĻA

SADARBĪBA CITĀS NOZARĒS

35. PANTS

Sadarbība cilvēktiesību jomā

1. Puses vienojas sadarboties, lai sekmētu cilvēktiesību veicināšanu un efektīvu aizsardzību, tostarp attiecībā uz starptautisko cilvēktiesību instrumentu ratifikāciju un īstenošanu.
2. Šī sadarbība var, cita starpā, ietvert:
 - a) atbalsts valstu rīcības plānu izstrādei un īstenošanai cilvēktiesību jomā;
 - b) cilvēktiesību ievērošanas veicināšanu un izglītību;
 - c) ar cilvēktiesībām saistīto valsts un reģionālo iestāžu stiprināšana;
 - d) jēgpilna, visaptveroša dialoga izveide cilvēktiesību jomā;
 - e) sadarbības stiprināšana Apvienoto Nāciju Organizācijas ar cilvēktiesībām saistītajās institūcijās.

36. PANTS

Sadarbība finanšu pakalpojumu jomā

1. Puses vienojas panākt saskaņotākus kopīgus noteikumus un standartus un stiprināt sadarbību ar mērķi uzlabot uzskaites, uzraudzības un normatīvās sistēmas banku, apdrošināšanas un citās finanšu jomās.
2. Puses sadarbojas, lai izstrādātu normatīvo regulējumu, infrastruktūru un cilvēkresursus, kā arī, lai Mongolijas kapitāla tirgū ieviestu uzņēmumu pārvaldību un starptautiskos grāmatvedības standartus divpusējās sadarbības ietvaros atbilstīgi VVPT un PTO saistībām attiecībā uz Savstarpējās saprašanās dokumentu par finanšu pakalpojumiem.

37. PANTS

Ekonomikas politikas dialogs

1. Puses vienojas sadarboties, lai veicinātu informācijas apmaiņu par to attiecīgo ekonomikas politiku un tendencēm, kā arī pieredzes apmaiņu attiecībā uz

ekonomikas politikas koordinēšanu reģionālās ekonomiskās sadarbības un integrācijas kontekstā.

2. Puses apņemas padziļināt dialogu starp savām iestādēm ar ekonomiku saistītos jautājumos, un tajā pēc Pušu vienošanās var ietvert tādas jomas kā monetārā politika, fiskālā politika, tostarp uzņēmumu aplikšana ar nodokļiem, publiskās finanses, makroekonomiskā stabilizācija un ārējais parāds.

3. Puses sadarbojas un veicina savstarpēju izpratni abu Pušu starpā ekonomikas dažādošanas un rūpniecības attīstības jomā.

38. PANTS

Laba nodokļu jomas pārvaldība

Lai stiprinātu un attīstītu saimniecisko darbību, vienlaikus ņemot vērā vajadzību izstrādāt atbilstošu normatīvo regulējumu, Puses atzīst un apņemas īstenot nodokļu jomas labas pārvaldības principus, kuriem dalībvalstis pievienojušās Savienības līmenī. Šajā nolūkā, neierobežojot Savienības un dalībvalstu kompetenci, Puses uzlabos starptautisko sadarbību nodokļu jomā, veicinās likumīgu nodokļu ieņēmumu iekasēšanu un izstrādās pasākumus iepriekš minēto principu efektīvai īstenošanai.

39. PANTS

Rūpniecības politika un MVU sadarbība

Puses, ņemot vērā to attiecīgo ekonomikas politiku un mērķus, vienojas veicināt rūpniecības politikas sadarbību visās jomās, kas tiek uzskatītas par piemērotām, lai uzlabotu mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju, *inter alia* izmantojot:

- a) informācijas un pieredzes apmaiņu par pamatnosacījumu radīšanu maziem un vidējiem uzņēmumiem, lai uzlabotu to konkurētspēju;
- b) sakaru veicināšanu ekonomikas dalībnieku starpā, rosinot kopīgus ieguldījumus un izveidojot kopuzņēmumus un informācijas tīklus, jo īpaši ar pastāvošo Eiropas Savienības horizontālo programmu palīdzību, un sekmējot humanitāro tehnoloģiju (*soft technology*) un materiālo tehnoloģiju (*hard technology*) apmaiņu starp partneriem;
- c) informācijas sniegšanu, inovāciju veicināšanu un labākās prakses apmaiņu saistībā ar piekļuvi finansējumam, tostarp mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem;
- d) attiecīgo darbību, ko ir izveidojuši Pušu privātie sektori, veicināšanu un atbalstu tām;
- e) pienācīga darba, uzņēmējdarbības sociālās atbildības sekmēšanu un atbildīgas uzņēmējdarbības prakses, tostarp ilgtspējīga patēriņa un ražošanas, veicināšanu. Šajā

sadarbībā ņem vērā arī patērētāju perspektīvu, piemēram, produktu informāciju un patērētāja nozīmi tirgū;

f) kopīgus pētniecības projektus atsevišķos rūpniecības apgabalos un sadarbību darbā ar standartiem un atbilstības novērtējuma procedūrām un tehniskajiem noteikumiem saskaņā ar panākto savstarpējo vienošanos.

g) palīdzību ar informāciju par ādas apstrādes notekūdeņu attīrīšanas iekārtu modernizēšanas metodēm un tehnoloģiju;

h) informācijas apmaiņu, ieteikumus par partneriem un sadarbības iespējām tirdzniecības un ieguldījumu jomā, izmantojot abpusēji pieejamus esošos tīklus;

i) atbalstu sadarbībai starp abu Pušu privātajiem uzņēmumiem, it īpaši MVU;

j) iespējas pārrunāt papildu nolīgumu par informācijas apmaiņu, semināriem par sadarbības intensificēšanu un citiem veicināšanas pasākumiem starp abu Pušu MVU;

k) informācijas sniegšanu par tehnisko palīdzību pārtikas un lauksaimniecības preču eksportēšanai Eiropas tirgū Eiropas Savienības preferenču sistēmas darbības jomas ietvaros.

40. PANTS

Tūrisms

1. Ņemot vērā Pasaules Tūrisma organizācijas Pasaules Tūrisma ētikas kodeksu un ilgtspējības principus, kas ir "Vietējā darba kārtība 21" pamatā, Puses veic pasākumus, lai uzlabotu informācijas apmaiņu un izveidotu labāko praksi, tādējādi nodrošinot līdzsvarotu un ilgtspējīgu tūrisma attīstību.

2. Puses vienojas attīstīt sadarbību saistībā ar dabas un kultūras mantojuma aizsardzību un tā potenciāla palielināšanu, mīkstinot tūrisma negatīvo ietekmi un veicinot tūrisma uzņēmējdarbības pozitīvu ieguldījumu vietējo kopienu ilgtspējīgā attīstībā, *inter alia* attīstot ekotūrismu, vienlaikus respektējot vietējo un pamatiedzīvotāju kopienu cieņu un intereses, kā arī uzlabojot mācības tūrisma nozarē.

41. PANTS

Informācijas sabiedrība

1. Atzīstot, ka informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) ir būtiska mūsdienu pasaules sastāvdaļa un ka tām ir svarīga nozīme ekonomikas un sociālajā attīstībā, Puses apņemas apmainīties ar viedokli par savu attiecīgo politiku šajā jomā, lai veicinātu ekonomikas attīstību.

2. Sadarbība šajā jomā cita starpā ir vērsta uz:

- a) piedalīšanos visaptverošā reģionālā dialogā par informācijas sabiedrības dažādajiem aspektiem, īpaši elektronisko sakaru politiku un regulējumu, tostarp universālajiem pakalpojumiem, licencēšanu un vispārējām atļaujām, privātuma un personas datu aizsardzību, kā arī pārvaldes iestāžu neatkarību un efektivitāti;
- b) Pušu un Āzijas tīklu un pakalpojumu savstarpējo savienojamību un savietojamību;
- c) jaunu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju standartizācija un izplatīšana;
- d) Pušu sadarbības veicināšanu pētniecības jomā attiecībā uz informācijas un komunikācijas tehnoloģijām;
- e) sadarbību digitālās televīzijas jomā, tostarp pieredzes apmaiņu par ieviešanu, normatīvajiem aspektiem un jo īpaši spektra pārvaldību un pētniecību;
- f) sadarbību kopējos pētniecības projektos informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā;
- g) informācijas un komunikācijas tehnoloģiju drošības aspektus, kā arī kibernetizācijas apkarošanu;
- h) telekomunikāciju, tostarp radio aparatūras atbilstības novērtējumu,
- i) sadarbību platjoslas tīklu attīstīšanā;
- j) informācijas apmaiņu par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju konkurences politiku.

42. PANTS

Audiovizuālie un plašsaziņas līdzekļi

Puses rosinās, atbalstīs un atvieglos apmaiņu, sadarbību un dialogu starp to attiecīgajām iestādēm un pārstāvjiem audiovizuālo un plašsaziņas līdzekļu jomā. Tās vienojas izveidot regulāru dialogu par politiku šajās jomās.

43. PANTS

Sadarbība zinātnē un tehnoloģijā

1. Puses vienojas stiprināt sadarbību zinātnē un tehnoloģiju izstrādē jomās, kurās Puses ir savstarpēji ieinteresētas un kas ir savstarpēji izdevīgas.
2. Šādas sadarbības mērķi ir:
 - a) rosināt informācijas un zinātnes apmaiņu zinātnes un tehnoloģijas jomā, tostarp attiecībā uz politikas un programmu īstenošanu;

b) veicināt pētniecības partnerības starp Pušu zinātniskajām aprindām, pētniecības centriem, universitātēm un ražotājiem;

c) veicināt pētnieku apmācību un mobilitāti;

d) rosināt Pušu attiecīgo augstākās izglītības iestāžu, pētniecības centru un ražotāju, tostarp mazos un vidējos uzņēmumu, līdzdalību attiecīgās pētniecības un tehnoloģijas izstrādes programmās.

3. Sadarbība var izpausties kā kopīgi pētniecības projekti un zinātnieku apmaiņa, tikšanās un mācības, izmantojot starptautiskās mācību un mobilitātes shēmas un apmaiņas programmas, pēc iespējas vairāk izplatot pētniecības, mācību un labākās prakses rezultātus.

4. Šie sadarbības pasākumi ir saskaņā ar abu Pušu normatīvajiem aktiem. To pamatā ir savstarpīguma, taisnīgas attieksmes un abpusēja izdevīguma principi, un tie nodrošina efektīvu intelektuālā īpašuma aizsardzību.

5. Puses vienojas pielikt visas pūles, lai palielinātu sabiedrības informētību par iespējām, ko sniedz attiecīgās sadarbības programmas zinātnes un tehnoloģiju jomā.

44. PANTS

Enerģētika

1. Puses apņemas pastiprināt sadarbību enerģētikas jomā, lai:

a) uzlabotu energoapgādes drošību, dažādojot energoresursu piegādes un izstrādājot jaunus, ilgtspējīgus, inovatīvus un atjaunojamus enerģijas veidus, *inter alia* biodegvielu un biomasu, vēja un saules enerģiju, kā arī hidroelektroenerģijas ražošanu, un atbalstot attiecīgas politikas izstrādi, lai radītu ieguldījumiem labvēlīgus apstākļus, vienlīdzīgus nosacījumus atjaunojamajai enerģijai un tās integrāciju attiecīgajās politikas jomās;

b) panāktu enerģijas racionālu izmantošanu, iesaistoties gan pieprasījuma, gan piedāvājuma pusei, veicinot energoefektivitāti enerģijas ražošanā, transportēšanā, sadalē un galapatēriņā;

c) sekmētu starptautiski atzītu kodoldrošuma, kodoldrošības, neizplatīšanas standartu un aizsargpasākumu piemērošanu;

d) veicinātu tehnoloģiju nodošanu, kuru mērķis ir ilgtspējīgi ražot un izmantot enerģiju;

e) uzlabotu spēju veidošanu un veicinātu ieguldījumus šajā jomā, pamatojoties uz pārredzamiem, nediskriminējošiem un ar tirgu savietojamiem noteikumiem.

2. Šajā nolūkā Puses vienojas sekmēt saziņu un kopīgu izpēti, lai gūtu abpusēju labumu, jo īpaši ar attiecīgo reģionālo un starptautisko satvaru starpniecību. Atsaucoties uz 43. pantu un 2002. gadā Johannesburgā notikušās Vispasaules sanāksmes par ilgtspējīgu attīstību (WSSD) secinājumiem, Puses norāda vajadzību pievērst uzmanību saiknēm starp pieejamu piekļuvi energoapgādes pakalpojumiem un ilgtspējīgu attīstību. Šīs darbības var veicināt sadarbībā ar Eiropas Savienības Enerģētikas iniciatīvu, kas tika uzsākta WSSD.

3. Kodolmateriālu tirdzniecība notiek saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma noteikumiem. Ja nepieciešams, uz kodolmateriālu tirdzniecību attiecinā īpaša nolīguma noteikumus, kas noslēdzams starp Eiropas Atomenerģijas kopienas un Mongoliju.

45. PANTS

Transports

1. Puses vienojas sadarboties attiecīgajās transporta politikas jomās, lai uzlabotu ieguldījumu iespējas, preču un pasažieru pārvadājumus, veicinātu aviācijas drošumu un drošību, apkarotu pirātismu, aizsargātu vidi un palielinātu Pušu transporta sistēmu efektivitāti.

2. Pušu sadarbības mērķis šajā jomā ir veicināt:

a) informācijas apmaiņu par Pušu attiecīgo transporta politiku un praksi, īpaši saistībā ar pilsētu un lauku transportu, aviāciju, transporta loģistiku un vairākveidu transporta tīklu savstarpēju savienošanu un savietojamību, kā arī par ceļu, dzelzceļu un lidostu pārvaldību;

b) jautājumus, kas saistīti ar satelītnavigāciju, koncentrējoties uz reglamentēšanas, rūpniecības un tirgus attīstības jautājumiem ar abpusēju ieguvumu. Šajā saistībā uzmanība tiks pievērsta Eiropas globālajām satelītnavigācijas sistēmām EGNOS un Galileo;

c) dialogu gaisa transporta pakalpojumu jomā ar mērķi izpētīt attiecību attīstību tādās jomās kā aviācijas drošums, drošība, vide, gaisa satiksmes pārvaldība, konkurences tiesību piemērošana un gaisa transporta nozares ekonomiskā reglamentēšana nolūkā atbalstīt normatīvo saskaņošanu un šķēršļu novēršanu uzņēmējdarbības veikšanai. Vairāk jāveicina civilās aviācijas sadarbības projekti, kuros ir ieinteresētas abas Puses. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Puses izpētīs ciešākas sadarbības iespējas civilās aviācijas jomā;

d) siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas samazināšanu transporta nozarē;

e) drošības, drošuma un vides standartu ieviešanu, īpaši attiecībā uz aviāciju, saskaņā ar attiecīgajām starptautiskajām konvencijām;

f) sadarbību atbilstīgos starptautiskos forumos ar mērķi nodrošināt starptautisko noteikumu labāku izpildi un panākt šajā pantā noteikto mērķu īstenošanu.

46. PANTS

Izglītība un kultūra

1. Puses vienojas veicināt izglītības un kultūras sadarbību, kas pienācīgi ņem vērā to daudzveidību, lai palielinātu savstarpējo izpratni un zināšanas par abu Pušu attiecīgajām kultūrām. Šim nolūkam Puses atbalstīs un veicinās savu kultūras iestāžu un pilsoniskās sabiedrības darbību.
2. Puses cenšas veikt atbilstīgus pasākumus, lai veicinātu kultūras apmaiņu un īstenotu kopīgas iniciatīvas dažādās kultūras jomās, tostarp sadarbību kultūras mantojuma saglabāšanā, ievērojot kultūras daudzveidību.
3. Puses vienojas apspriesties un sadarboties attiecīgajos starptautiskajos forumos, piemēram, UNESCO, lai sasniegtu kopīgus mērķus un veicinātu kultūru daudzveidību, kā arī kultūras mantojuma aizsardzību. Attiecībā uz kultūras daudzveidību Puses vienojas arī sekmēt UNESCO 2005. gada 20. oktobrī pieņemtās Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu ratificēšanu un īstenošanu.
4. Turklāt Puses liek uzsvāru uz pasākumiem, kas paredzēti, lai veidotu saites starp Pušu specializētajām aģentūrām un rosinātu apmaiņu ar informāciju, zinātību, studentiem, ekspertiem, jauniešiem un jauniešu organizatoriem, un tehniskajiem resursiem, izmantojot iespējas, ko piedāvā Eiropas Savienības programmas Āzijā izglītības un kultūras jomā, kā arī pieredzi, ko abas Puses ieguvušas šajā jomā. Abas Puses vienojas arī veicināt attiecīgo augstākās izglītības programmu, piemēram, Erasmus Mundus programmas, īstenošanu nolūkā veicināt sadarbību un augstākās izglītības modernizāciju, kā arī rosināt akadēmisko mobilitāti.

47. PANTS

Vide, klimata pārmaiņas un dabas resursi

1. Puses vienojas par nepieciešamību saglabāt un ilgtspējīgā veidā apsaimniekot dabas resursus un bioloģisko daudzveidību kā pamatu pašreizējo un nākamo paaudžu attīstībai.
2. Puses vienojas, ka sadarbībai šajā jomā ir jāveicina vides saglabāšana un uzlabošana ar mērķi nodrošināt ilgtspējīgu attīstību. Pasaules sammita par ilgtspējīgu attīstību rezultāti un attiecīgo vides jomas daudzpusējo nolīgumu īstenošana jāņem vērā visos pasākumos, ko veic Puses saskaņā ar šo nolīgumu.
3. Puses vienojas sadarboties klimata pārmaiņu jomā, lai pielāgotos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajām sekām, mazinātu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas un orientētu savas tautsaimniecības uz ilgtspējīgu izaugsmi ar zemu oglekļa emisiju līmeni. Šajā saistībā Puses izpētīs oglekļa tirgus mehānismu izmantojumu.

4. Puses vienojas sadarboties, lai stiprinātu tirdzniecības un vides politikas savstarpējo efektivitāti un veicinātu vides apsvērumu iekļaušanu visās sadarbības jomās.

5. Puses apņemas turpināt un stiprināt sadarbību reģionālajās programmās par vides aizsardzību jo īpaši saistībā ar:

a) informētības veicināšanu par vides jautājumiem un vietējā līmeņa līdzdalības uzlabošanu, tostarp pamatiedzīvotāju un vietējo kopienu līdzdalības veicināšanu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības pasākumos;

b) klimata pārmaiņu problēmas risināšanu, jo īpaši attiecībā uz ietekmi uz vidi un dabas resursiem;

c) spēju veidošanu līdzdalībai daudzpusējos vides aizsardzības nolīgumos, tostarp nolīgumos par bioloģisko daudzveidību, bioloģisko drošību un ķīmiskajiem apdraudējumiem, un to īstenošanai;

d) videi nekaitīgu tehnoloģiju, izstrādājumu un pakalpojumu popularizēšanu un ieviešanu, tostarp izmantojot reglamentējošus un ekoloģiski drošus instrumentus;

e) mežu pārvaldības uzlabošanu, tostarp nelikumīgas mežu izciršanas un ar to saistītās tirdzniecības apkarošanu, kā arī ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas veicināšanu;

f) cieto un bīstamo atkritumu, kā arī dzīvu modificētu organismu produktu nelikumīgu pārvietošanu pāri robežām;

g) apkārtējā gaisa kvalitātes uzlabošanu, atkritumu apsaimniekošanu videi nekaitīgā veidā, ilgtspējīgu ūdens resursu un ķīmisko vielu apsaimniekošanu, kā arī ilgtspējīga patēriņa un ražošanas veicināšanu;

h) augsnes aizsardzību un saglabāšanu un ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu;

i) nacionālo parku efektīvu pārvaldību un bioloģiskās daudzveidības teritoriju un trauslu ekosistēmu noteikšanu un aizsardzību, ņemot vērā to vietējo un pamatiedzīvotāju kopienu intereses, kuri dzīvo šajās teritorijās vai tuvu tām.

6. Puses rosina savstarpēju piekļuvi savām programmām šajā jomā saskaņā ar šādu programmu konkrētajiem noteikumiem:

a) pārraudzības tīkla izveide ūdens rezervēm un tā modernizēšana;

b) ūdens atsāļošanas un vēlreizējas izmantošanas tehnoloģijas ieviešana;

c) ekotūrisma attīstīšana

48. PANTS

Lauksaimniecība, mājlopi, zivsaimniecība un lauku attīstība

Puses vienojas rosināt dialogu attiecībā uz lauksaimniecību, mājlopiem, zivsaimniecību un lauku attīstību. Puses apmainīsies ar informāciju un attīstīs attiecības saistībā ar:

- a) lauksaimniecības politiku un starptautiskajām pārtikas un lauksaimniecības perspektīvām kopumā;
- b) iespējām atvieglot tirdzniecību ar augiem, dzīvniekiem, mājlopiem un to produktiem, lai vairāk attīstītu vieglo rūpniecību laukos;
- c) dzīvnieku un mājlopu labklājību;
- d) lauku attīstības politiku;
- e) pieredzes apmaiņu un sadarbības tīkliem starp vietējiem pārstāvjiem vai uzņēmējiem, jo īpaši tādās jomās kā pētniecība un tehnoloģiju nodošana;
- f) augu, dzīvnieku un mājlopu veselības un kvalitātes politiku, jo īpaši aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm;
- g) sadarbības priekšlikumiem un iniciatīvām, kas iesniegtas starptautiskās lauksaimniecības organizācijās;
- h) ilgtspējīgas un videi nekaitīgas lauksaimniecības, tostarp labības ražošanas, biodeģvijas ražošanas attīstību un biotehnoloģiju nodošanu;
- i) augu šķirņu aizsardzību, sēšanas tehnoloģiju, lauksaimniecības biotehnoloģijām;
- j) lauksaimniecības un mājlopu datubāžu un informācijas tīkla izstrādi;
- k) mācībām lauksaimniecības un veterinārijas nozarē.

49. PANTS

Veselība

1. Puses vienojas sadarboties veselības jomā, aptverot tādus jautājumus kā veselības aizsardzības sistēmas reformēšana, galvenās infekcijas slimības un citi draudi veselībai, slimības, kas nav lipīgas, starptautiskus nolīgumus veselības aizsardzības jomā, lai uzlabotu veselības aizsardzības apstākļus un uzlabotu sabiedrības veselības līmeni.

2. Sadarbību īsteno, galvenokārt izmantojot:

- a) visaptverošas programmas, kuru mērķis ir veselības nozares sistēmiska reforma, tostarp veselības aizsardzības sistēmu, veselības pakalpojumu, veselības aizsardzības apstākļu un veselības informācijas uzlabošana;

- b) kopīgiem pasākumiem epidemioloģijas jomā, tostarp sadarbību tādu veselības apdraudējumu kā putnu un pandēmiskā gripa, kā arī citu nozīmīgu infekcijas slimību savlaicīgā profilaksē;
- c) slimību, kas nav lipīgas, profilaksi un kontroli, izmantojot informācijas un labas prakses apmaiņu, sekmējot veselīgu dzīvesveidu, pievēršoties galvenajiem veselību noteicošajiem faktoriem, piemēram, uzturam, narkomānijai, alkoholismam un smēķēšanai;
- d) starptautisko veselības jomas nolīgumu, piemēram, Vispārējās konvencijas par tabakas kontroli un Starptautisko veselības noteikumu īstenošanas veicināšanu.

50. PANTS

Nodarbinātība un sociālās lietas

1. Puses vienojas uzlabot sadarbību nodarbinātības un sociālo lietu jomā, tostarp sadarbību jautājumos par reģionālo un sociālo kohēziju, veselību un drošību darbavietā, dzimumu līdztiesību un pienācīgu darbu nolūkā stiprināt globalizācijas sociālo dimensiju.
2. Puses atkārtoti apstiprina vajadzību atbalstīt tādu globalizāciju, kas sniedz labumu visiem, sekmēt pilnīgu un ražīgu nodarbinātību, kā arī pienācīgas darbavietas kā būtisku elementu, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību un nabadzības samazināšanu saskaņā ar ANO Ģenerālās asamblejas 2005. gada 24. oktobra Rezolūciju 60/1 (Pasaules augstākā līmeņa sanāksmes rezultāts) un ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomes augstākā līmeņa sanāksmes 2006. gada jūlija Ministru deklarāciju (ANO Ekonomikas un sociālo lietu padome, E/2006/L.8, 2006. gada 5. jūlijs). Puses ņem vērā to ekonomiskās un sociālas situācijas attiecīgās iezīmes un atšķirīgo raksturu.
3. Puses vēlreiz apstiprina savas saistības pilnībā ievērot un efektīvi īstenot starptautiski atzītus darba un sociālos pamatstandartus, kā paredzēts konkrēti 1998. gada SDO Deklarācijā par pamattiesībām un principiem darbā un 2008. gada SDO Deklarācijā par sociālo taisnīgumu godīgai globalizācijai. Visos pasākumos, ko Puses īsteno saskaņā ar šo nolīgumu, tiek ņemta vērā attiecīgo daudzpusējo nolīgumu īstenošana sociālajā un nodarbinātības jomā. Puses vienojas sadarboties un attiecīgā gadījumā sniegt tehnisko palīdzību, lai ratificētu un efektīvi īstenotu visas SDO konvencijas, uz kurām attiecas 1998. gada SDO deklarācija un citas attiecīgās konvencijas.
4. Sadarbības veidi var *inter alia* ietvert konkrētas programmas un projektus pēc savstarpējas vienošanās, kā arī dialogu, sadarbību un iniciatīvas savstarpēju interešu jautājumos divpusējā vai daudzpusējā līmenī, piemēram SDO.

51. PANTS

Statistika

1. Puses vienojas veicināt statistikas metožu un prakses, tostarp statistikas vākšanas un izplatīšanas, saskaņošanu, tādējādi dodot tām iespēju uz abpusēji pieņemama pamata izmantot statistiku par preču un pakalpojumu tirdzniecību un, plašākā nozīmē, par jebkuru citu šā nolīguma aptverto jomu, kas ir piemērota statistiskās vākšanai, apstrādei, analīzei un izplatīšanai.

2. Puses vienojas sekmēt tiešas saziņas izveidi starp attiecīgajām iestādēm ar mērķi stiprināt draudzīgu sadarbību statistikas jomā, palielināt statistikas iestāžu spējas, modernizējot un uzlabojot statistikas sistēmas kvalitāti, stiprināt cilvēkresursus, nodrošināt mācības visās nozīmīgajās jomās, kā arī atbalstīt valsts statistikas sistēmas, kas izstrādātas saskaņā ar starptautiski atzītu praksi, tostarp vajadzīgās infrastruktūras.

3. Sadarbība aptver savstarpēji interesējošas jomas, uzsverot turpmāk minētās jomas.

I. Ekonomikas statistika:

- a. nacionālie konti,
- b. uzņēmējdarbības statistika un reģistrācija,
- c. lauksaimniecības / zemsaimniecības, lopkopības, lauku attīstības statistika,
- d. vide un derīgo izrakteņu rezerves,
- e. rūpniecība
- f. ārējā tirdzniecība ar precēm un pakalpojumiem,
- g. vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības statistika,
- h. pārskatīšanas politika
- i. pārtikas nodrošinājums
- j. maksājumu bilance.

II. Sociālā statistika:

- a. dzimumu statistika,
- b. migrācijas statistika,
- c. mājsaimniecību apsekojums.

III. Informācijas tehnoloģijas:

- a. pieredzes apmaiņa par elektroniskajām tehnoloģijām un metodiku informācijas drošības, aizsardzības, uzglabāšanas un privātuma nodrošināšanai, kā arī šīs pieredzes ieviešana,

- b. pieredzes apmaiņa par tiešsaistes datubāzes izveidi patērētājiem, kas ir balstīta uz lietotājam saprotamu tīmekļa vietni, un apmācība šajā jomā,
- c. atbalsts Mongolijas Valsts statistikas biroja IT speciālistiem informācijas datubāzes izveidē,
- d. sadarbība attiecībā uz līdzdalību lietotāju izglītošanā par informācijas datubāzi.

52. PANTS

Pilsoniskā sabiedrība

1. Puses atzīst organizētas pilsoniskās sabiedrības, jo īpaši akadēmisko aprindu, nozīmi un potenciālo ieguldījumu dialogā un sadarbības procesā saskaņā ar šo nolīgumu un vienojas veicināt efektīvu dialogu ar organizētu pilsonisko sabiedrību un tās efektīvu līdzdalību.
2. Ievērojot katras Puses juridiskos un administratīvos noteikumus, organizēta pilsoniskā sabiedrība var
 - a) piedalīties politikas veidošanas procesā valsts līmenī atbilstoši demokrātijas principiem;
 - b) būt informēta par apspriedēm par attīstības un sadarbības stratēģijām un nozaru politiku, īpaši jomās, kas uz to attiecas, tai skaitā visos izstrādes procesa posmos, un piedalīties šādās apspriedēs;
 - c) saņemt finanšu resursus, ciktāl to atļauj katras Puses iekšējie noteikumi, un atbalstu spēju veidošanai nozīmīgās jomās;
 - d) piedalīties sadarbības programmu īstenošanā jomās, kas uz to attiecas.

53. PANTS

Sadarbība valsts un sabiedrības pārvaldes modernizācijā

Puses vienojas sadarboties, lai modernizētu sabiedrības pārvaldi. Sadarbība šajā jomā īpaši cenšas:

- a) uzlabot organizatorisko efektivitāti;
- b) uzlabot iestāžu efektivitāti pakalpojumu sniegšanā;
- c) nodrošināt caurskatāmu valsts resursu apsaimniekošanu un atbildību;
- d) uzlabot tiesisko un institucionālo struktūru;
- e) palielināt kapacitāti politikas izstrādei un īstenošanai (publisko pakalpojumu sniegšana, budžeta sastādīšana un izpilde, korupcijas novēršana);

- f) stiprināt tiesu sistēmas; un
- g) reformēt drošības sistēmas.

54. PANTS

Sadarbība katastrofu risku vadības jomā

1. Puses vienojas palielināt sadarbību katastrofu risku vadības jomā, nepārtraukti izstrādājot un īstenojot pasākumus, lai samazinātu dabas katastrofu radīto risku kopienām un ierobežotu to sekas visos sabiedrības slāņos. Īpaša uzmanība tiek vērsta uz preventīvu darbību veikšanu un visaptverošas pieejas piemērošanu dabas katastrofu radīto draudu un risku mazināšanai, kā arī neaizsargātības novēršanai.
2. Sadarbība šajā jomā īpaši ir vērsta uz šādiem programmas elementiem:
 - a) katastrofas risku samazināšana vai novēršana un mīkstināšana;
 - b) zināšanu pārvaldība, jauninājumi, pētniecība un izglītošana, lai visos līmeņos veidotu drošības un elastīguma kultūru;
 - c) sagatavotība katastrofām;
 - d) politikas izstrāde, institucionālo spēju palielināšana un vienprātības panākšana katastrofu pārvaldības jomā;
 - e) reaģēšana uz katastrofām;
 - f) katastrofu risku izvērtēšana un pārraudzība;

VII SADAĻA

SADARBĪBAS LĪDZEKĻI

55. PANTS

Sadarbības un finanšu interešu aizsardzības resursi

1. Puses vienojas darīt pieejamus atbilstīgus resursus, tostarp finanšu līdzekļus, ciktāl to ļauj Pušu attiecīgie resursi un noteikumi, lai sasniegtu šajā Nolīgumā paredzētos sadarbības mērķus.
2. Puses vienojas veicināt savstarpējas tehniskās un administratīvās palīdzības izstrādāšanu un īstenošanu ar mērķi efektīvi aizsargāt Pušu finanšu intereses attīstības palīdzības jomā un citos finansētos sadarbības pasākumos. Puses nekavējoties reaģē uz prasību pēc savstarpējas administratīvās palīdzības, ko pauž jebkuras Puses tiesu un/vai izmeklēšanas iestādes ar mērķi uzlabot krāpšanas un nelikumību apkarošanu.
3. Puses mudina Eiropas Investīciju banku turpināt tās darbību Mongolijā saskaņā ar tās procedūrām un finansēšanas kritērijiem.
4. Puses īsteno finanšu palīdzības pasākumus saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem un sadarbojas, lai aizsargātu Eiropas Savienības un Mongolijas finanšu intereses. Puses veic efektīvus pasākumus, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkādas citas pretlikumīgas darbības, *inter alia* izmantojot savstarpēju administratīvo un juridisko palīdzību jomās, uz kurām attiecas šis nolīgums. Jebkurā turpmākā nolīgumā vai finanšu instrumentā, kas noslēdzams Pušu starpā, iekļauj īpašas finansiālās sadarbības klauzulas attiecībā uz pārbaužu veikšanu uz vietas, inspekcijām, kontroli un pret krāpšanu vērstiem pasākumiem, tostarp tiem, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF).

VIII SADAĻA

INSTITUCIONĀLAIS SATVARS

56. PANTS

Apvienotā komiteja

1. Puses vienojas saskaņā ar šo nolīgumu izveidot Apvienoto komiteju, kurā ietilpst abu Pušu atbilstīgi augsta līmeņa pārstāvji, kuru uzdevumi ir:
 - a) nodrošināt šā Nolīguma pareizu darbību un īstenošanu;
 - b) noteikt prioritātes saistībā ar šā Nolīguma mērķiem;
 - c) sniegt ieteikumus šā nolīguma mērķu veicināšanai.
2. Lai sasniegtu šā nolīguma mērķus, Apvienotajai komitejai un saskaņā ar 28. pantu izveidotajai apakškomitejai ir pilnvaras pieņemt lēmumus gadījumos, kas paredzēti šajā nolīgumā. Lēmumus sagatavo pēc Pušu savstarpējas vienošanās pēc tam, kad ir pabeigtas attiecīgās iekšējās procedūras, kas abām Pusēm vajadzīgas nostājas izveidošanai par lēmumiem. Lēmumi ir Pusēm saistoši, un tās veic pasākumus, kas vajadzīgi to izpildei.
3. Apvienotā komiteja parasti tiekas katru gadu pārmaiņus Ulanbatorā un Briselē dienā, kas tiek noteikta, savstarpēji vienojoties. Pēc Pušu vienošanās var sasaukt arī Apvienotās komitejas ārkārtas sanāksmes. Apvienoto komiteju pēc kārtas vada katra no Pusēm. Apvienotās komitejas sanāksmju darba kārtību nosaka, Pusēm savstarpēji vienojoties.
4. Apvienotā komiteja var izveidot specializētās darba grupas, kas tai palīdzētu uzdevumu izpildē. Šīs darba grupas Apvienotajai komitejai katrā tās sanāksmē sniedz sīkus ziņojumus par savu darbību.
5. Puses vienojas par to, ka Apvienotās komitejas pienākums ir arī nodrošināt, lai pareizi darbotos visi nozaru nolīgumi vai protokoli, kas noslēgti vai kas var tikt noslēgti starp Pusēm.
6. Apvienotā komiteja pieņem savu reglamentu.

IX SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

57. PANTS

Turpmākas attīstības klauzula

1. Puses pēc abpusējas piekrišanas var paplašināt šo nolīgumu, lai uzlabotu sadarbības līmeni, tostarp noslēdzot pie šā nolīguma papildu nolīgumus vai protokolus par konkrētām nozarēm vai darbībām.
2. Attiecībā uz šā Nolīguma piemērošanu jebkura Puse var izteikt ierosinājumus par sadarbības jomas paplašināšanu, ņemot vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot Nolīgumu.

58. PANTS

Citi nolīgumi

Neskarot attiecīgos noteikumus Līgumā par Eiropas Savienību un Līgumā par Eiropas Savienības darbību, šis nolīgums un saskaņā ar to veiktās darbības neietekmē dalībvalstu pilnvaras iesaistīties divpusējos sadarbības pasākumos ar Mongoliju vai attiecīgos gadījumos noslēgt jaunus partnerības un sadarbības nolīgumus ar Mongoliju.

Šis Nolīgums neietekmē to saistību piemērošanu vai īstenošanu, ko attiecīgās Puses uzņēmušās attiecībās ar trešām pusēm.

59. PANTS

Saistību izpilde

1. Katra Puse var ziņot Apvienotajai komitejai par novirzēm šā Nolīguma piemērošanā vai interpretācijā.
2. Ja kāda Puse uzskata, ka otra Puse nepilda kādas saistības saskaņā ar šo nolīgumu, tā var veikt attiecīgus pasākumus.
3. Pirms šādi rīkoties, izņemot īpašas steidzamības gadījumos, Puse iesniedz Apvienotajai komitejai visu attiecīgo informāciju, kas nepieciešama pilnīgai situācijas izpētei, lai rastu risinājumu, kas ir pieņemams visām Pusēm.

4. Izvēloties pasākumus, priekšroku jādod tādiem, kas vismazāk traucē šā nolīguma darbību. Par šādiem pasākumiem nekavējoties ziņo otrai Pusei un par tiem apspriežas Apvienotajā komitejā, ja otra Puse to pieprasa.

5. Šā nolīguma pareizas interpretācijas un praktiskās piemērošanas labad Puses vienojas par to, ka ar jēdzienu "īpašas steidzamības gadījumi" 3. punktā saprot gadījumu, kad kāda no Pusēm izdarījusi būtisku nolīguma pārkāpumu. Nolīguma būtisks pārkāpums ir:

i) atteikšanās no Nolīguma, ko nesankcionē starptautisko tiesību vispārējie noteikumi; vai

ii) Nolīguma būtisku sastāvdaļu, proti, 1. panta 1. punkta un 3. panta pārkāpums.

60. PANTS

Iespējas

Lai sekmētu sadarbību nolīguma ietvaros, abas Puses piekrīt amatpersonām un ekspertiem, kas iesaistīti sadarbības īstenošanā, savu funkciju veikšanai nodrošināt vajadzīgās iespējas saskaņā ar abu Pušu iekšējo regulējumu.

61. PANTS

Teritoriālā piemērošana

Šo nolīgumu piemēro, no vienas puses, teritorijā, kurā piemēro Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību saskaņā ar minēto līgumu noteikumiem, un, no otras puses, Mongolijas teritorijā.

62. PANTS

Pušu definīcija

Šajā nolīgumā "Puses" ir Savienība vai tās dalībvalstis vai Savienība un tās dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām, no vienas puses, un Mongolija, no otras puses.

63. PANTS

Stāšanās spēkā un darbības ilgums

1. Šis nolīgums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko datumam, kurā pēdējā Puse paziņojusi otrai par to, ka tiesiskās procedūras, kas nepieciešamas šim nolūkam, ir pabeigtas.

2. Šā nolīguma darbības termiņš ir pieci gadi. Nolīguma darbības termiņu automātiski pagarina secīgi par vienu gadu, ja vien kāda no Pusēm sešus mēnešus pirms jebkura sekojošā viena gada perioda rakstiski nepaziņo otrai Pusei par tās nodomu nepagarināt šo Nolīgumu.

3. Jebkādus grozījumus šajā nolīgumā izdara, Pusēm vienojoties. Jebkādi grozījumi stājas spēkā tikai tad, kad pēdējā Puse ir paziņojusi otrai, ka ir pabeigtas visas vajadzīgās formalitātes.

4. Ja viena Puse ievieš stingrāku tirdzniecības režīmu attiecībā uz izejvielu eksportu, piemēram, ieviešot jaunus aizliegumus, ierobežojumus, jebkāda veida nodevas vai maksājumus, kas neatbilst 1994. gada VVTT VIII, XI, XX vai XXI panta attiecīgo noteikumu prasībām vai nav atļauti saskaņā ar PTO atbrīvojumu, vai kuriem nav piekritusi Apvienotā komiteja vai Tirdzniecības un ieguldījumu apakškomiteja saskaņā ar 56. pantu, nekā tas režīms, kas ir spēkā nolīguma parafēšanas dienā, otra Puse var pieņemt atbilstīgus pasākumus saskaņā ar 59. panta 3. un 4. punktu.

5. Šo nolīgumu var izbeigt viena Puse ar rakstisku denonsēšanas paziņojumu, kas iesniegts otrai Pusei. Nolīgumu izbeidz sešus mēnešus pēc tam, kad otra Puse saņēmusi paziņojumu.

64. PANTS

Paziņojumi

Paziņojumus, kas veikti saskaņā ar 63. pantu, iesniedz attiecīgi Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsekretāram un Mongolijas Ārlietu ministrijā.

65. PANTS

Autentiskais teksts

Nolīgums ir sagatavots angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, igauņu, itāliešu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu, zviedru un mongoļu valodā, un tas ir vienlīdz autentisks visās šajās valodās.